■ روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران
■ صاحب‌امتیاز: سازمان صداوسیمای جمهوری اسلامی ایران
■ مدیر مسئول: مهدی گیوه‌کی

یکشنبه ۲۴ دی ۱۴۰۲ | ۲ رجب ۱۴۴۵
۲۰ صفحه | سال بیست‌وچهارم - شماره ۶۶۸۲
Sunday | January 14 | 2024

■ تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹ ■ تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱
■ دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳ ■ سازمان توزیع: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■ امور مشترکین: ۹۱۳۰۴۱۴۲ ■ سازمان آگهی‌ها: ۹۱۰۵۰۰۰ ■ شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰

جام جم

تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم
شاپا: ISSN1735-3637

■ پایگاه اطلاع‌رسانی روزنامه: www.jamejamdaily.ir
■ پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

یک جهان زباله!

افزایش روند تولید زباله تبدیل به بحران جهانی شده است

تصویرهای هالیوودی از ترسیم شمایل آخرالزمانی زمین عموما مربوط به نابودی کره زمین توسط سلاح‌های هسته‌ای است. در این میان معدودی از آثار سینمایی هم سعی کرده‌اند نابودی زمین را به بحران آب و وقوع زمین‌لرزه و هر چه به اقلیم وابسته است نسبت دهند، اما تهدید جدی‌تر در رسیدن به آن ترسیم آخرالزمانی قرابتی با هیچ‌کدام از این موارد ندارد چراکه آنچه بیش از همه این کره خاکی را تهدید می‌کند «انبوه انباشت و تولید زباله» در جهان است. برآوردهای بانک جهانی نشان می‌دهد: سالانه حدود ۲/۰۱ میلیارد تن زباله جامد شهری در جهان تولید می‌شود و این رقم تا سال ۲۰۵۰ با ۷۰ درصد رشد به ۳/۴ میلیارد تن می‌رسد. این آمار هشدار جدی را به همه کشورها می‌دهد که باید به سرعت برنامه ملی مدیریت پسماند را تهیه کرده و آن را با جدیت اجرا کنند تا از سرعت روند نابودی منابع محدود زمین کاسته شود. یک کالا یا محصول پس از پایان تاریخ انقضا یا عمر مفید، به زباله تبدیل می‌شود که چنین زباله‌هایی به عنوان زباله‌های جامد شهری طبقه‌بندی می‌شود. مطالعات متعدد درکشورهای مختلف نشان می‌دهد بیشتر زباله‌های خانگی شامل اجزای زیست تخریب‌پذیرند که وقتی دفن می‌شود، در آلودگی خاک، سطح و لایه‌های زیرزمین و انتشار گازهای گلخانه‌ای موثر است. اکنون مدیریت پسماند، اقدامی علمی و عملی است که اجازه می‌دهد زمین و منابع آن فرصت بیشتری برای احیا داشته باشد و به همین دلیل بسیاری از کشورها برنامه مدیریت پسماند را در ضرورت‌های برنامه ملی خود برای توسعه گنجانده‌اند. کمیسیون اروپا از اتحادیه اروپا حمایت می‌کند که از رویکردی پیروی کند که پیشگیری از زباله را در اولویت قرار دهد. در این مسیر اصول استفاده دوباره، بازیافت و بازیافت انرژی، محور و مکمل است و باید از دفن زباله اجتناب شود. با پیروی از مسیر سبز، روند تولید زباله در اروپا به نسبت پایدار است اما این جوامع همچنان مقادیر قابل‌توجهی زباله تولید می‌کنند. طبق گزارش آژانس محیط‌زیست اروپا(EEA)، هر سال ۲/۲ میلیارد تن زباله در اتحادیه اروپا تولید می‌شود. بیش از یک چهارم آن (۲۷ درصد) زباله شهری است: زباله‌های روزمره جمع‌آوری و تصفیه‌شده توسط شهرداری‌ها که به طور عمده توسط خانوارها تولید می‌شود. داده‌ها نشان می‌دهد میزان زباله و شیوه مدیریت آن در کشورهای اتحادیه اروپا بسیار متفاوت بوده اما تغییر به سمت بازیافت بیشتر و دفن زباله کمتر صورت گرفته است. بنابراین گزارش، از سال ۲۰۱۸ تا ۲۰۲۱ میانگین میزان زباله‌های شهری بر حسب سرانه اندازه‌گیری شده در اتحادیه اروپا افزایش یافته است. با این حال، روندها می‌تواند بسته به کشور متفاوت باشد. به عنوان مثال در حالی که سرانه زباله شهری در بیشتر کشورهای اتحادیه اروپا افزایش یافته، در مالت، قبرس، اسپانیا و رومانی کاهش یافته است.

آمار میزان تولید زباله پلاستیکی هر نفر در جهان

■ اعداد میزان تولید زباله به معیار تن است

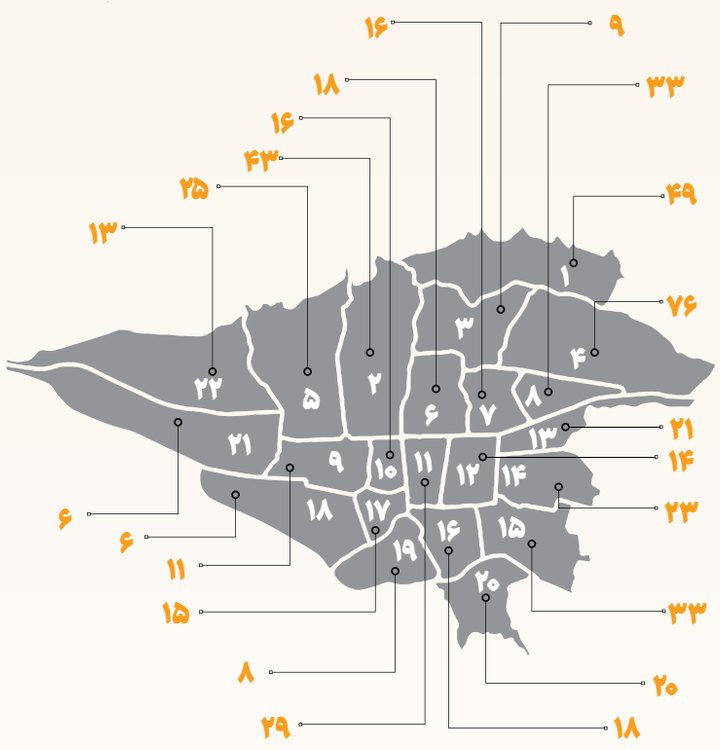

نرخ بازیافت پسماند در ایران و کشورهای منتخب (درصد)

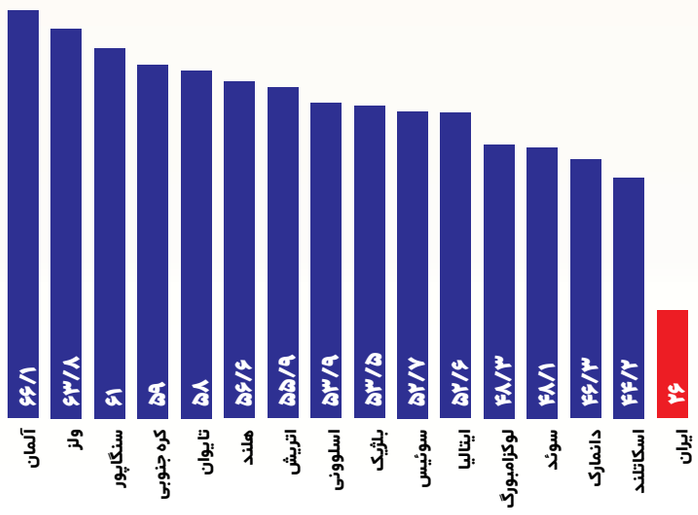

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۲:۱۳	غروب آفتاب: ۱۷:۱۳
اذان مغرب: ۱۷:۳۲	نیمه شب شرعی: ۲۳:۲۹
اذان صبح (فردا): ۰۵:۴۵	طلوع خورشید: ۰۷:۱۴

امروز در تاریخ

■ سالمرگ محمد قاضی، مترجم/ ۱۳۷۶
■ سالروز عملیات کربلای ۶/ ۱۳۶۵

حکمت

امام علی(ع): بدترین اوباش آنهایی‌اند که به اوباشی خود افتخار می‌کنند./غررالحکم

واحه

که بنگارند بر وی این رقم زود
که آخر بگذرد این نیز هم زود/عطار

نکته‌روز

دلیوری تباهی در ۱۰ دقیقه

وضعیت دسترسی به مواد مخدر در ایران آسان‌تر شده است. این ادعای دکتر حسن موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری ایران است که هفته گذشته اعلام کرده بود. به باور او، این میزان در تهران بسیار کمتر از شهرهای دیگر است و این شاخص می‌تواند به‌عنوان هشداری در جهت افزایش آسیب‌های اجتماعی قلمداد شود اما حالا پلیس اعلام کرده این عدد اعلام شده با واقعیت‌های موجود همخوانی ندارد.

۱۰ دقیقه تا اعتیاد

موسوی چلک، رئیس انجمن مددکاری: سطح دسترسی به مواد مخدر در ایران آن‌طور که مسئولان اعلام کردند، تقریبا هفت دقیقه است. خوشبینانه هم نگاه کنیم، مدت زمان لازم برای دسترسی بیش از ۱۰ دقیقه نیست.

بیشتر از این عددهاست!

عباسعلی محمدیان، فرمانده انتظامی تهران بزرگ: چنین چیزی اشتباه است و با طرح‌ها و کارهایی که پلیس در مناطق پرخطر گذشته انجام داده، مدت زمان دسترسی به مواد مخدر بیشتر از این عددها شده است.

کاهش سن اعتیاد

اردیبهشت امسال اسکندر مومنی، دبیر ستاد ملی مبارزه با مواد مخدر، میانگین سن اعتیاد در کشور را ۲۴ سال اعلام کرد. این در حالی است که بعضی منابع از سن اعتیاد پایین‌تری خبر می‌دهند.

مبارزه سخت‌تر شد

سهولت دسترسی به مواد مخدر صنعتی و وجود برخی مکان‌های مختلف مانند قهوه‌خانه‌ها، خرابه‌ها، پارک‌ها و... امر مبارزه اجتماعی با اعتیاد را سخت‌تر می‌کند.

بیکاریم، معتاد می‌شویم!

به‌دلیل برخوردار نبودن از شغل مناسب و رضایت‌بخش T اکثر جوانان افسرده و بی‌انگیزه می‌شوند، به همین دلیل با تصور غلط، مصرف مواد مخدر را راهی برای رهایی از مشکلات می‌دانند.

پیشخوان

خدشه به قضاوت انسانی

نگاهی به «نویز»؛ درباره انحراف نظام‌مند و پراکندگی تصادفی

نویسنده: دنیل کانمن
مترجم: مهیار حسنی
ناشر: میلکان
سال انتشار: ۱۴۰۱

سوءگیری و نویز (به‌عبارت دیگر انحراف نظام‌مند و پراکندگی تصادفی) اجزای مختلف خطا محسوب می‌شود. یکی از ویژگی‌های مهم نویز این است که می‌توان آن را تشخیص داد و اندازه‌گیری کرد؛ درحالی‌که ممکن است اطلاعاتی درباره هدف یا سوءگیری وجود نداشته باشد. این ویژگی نویز اهمیت زیادی دارد، زیرا بسیاری از ویژگی‌های ما براساس قضاوت‌هایی به‌دست می‌آید که پاسخ صحیح آنها نامحدود و غیرقابل‌درک است؛ برای مثال هنگامی که پزشکان تشخیص‌های متفاوتی برای یک بیمار ارائه می‌دهند، می‌توانیم بدون این‌که دقیقا بدانیم مشکل بیمار چیست، به اختلاف نظر آنها پی ببریم؛ یا زمانی که تهیه‌کنندگان سینما میزان فروش یک فیلم را برآورد می‌کنند، می‌شود به میزان تفاوت در پاسخ‌های آنها پی برد، بدون آن‌که حتی بدانیم در نهایت فیلم چقدر فروش خواهد داشت یا این‌که اصلا فیلمی تولید شده یا نه! همه ما هنگامی که قرار باشد قضاوت کنیم، یا چیزی را پیش‌بینی و برآورد کنیم، چه درگفت‌وگوهای روزمره و چه در سطح سازمانی و حرفه‌ای، ممکن است دچار خطا شویم. بعضی از این خطاها به‌علت سوگیری رخ می‌دهد، یعنی به نحو نظام‌مندی از هدف و آنچه که باید باشد، فاصله دارد. علت کمترشناخته‌شده‌ای هم وجود دارد که قسمت اعظم خطاهای ما را در قضاوت‌ها باعث می‌شود. این خطاهای نوع دوم خطاهای نویزی است.

درجهت عکس

احسان فضلی/ ایرنا

به تماشای آب‌های سپید

تالاب کویری میقان در ۱۷ کیلومتری شمال‌شرقی اراک یکی از ۱۰ تالاب مهم ایران است که حیات‌وحش متنوع و طبیعت کویری جلوه‌ای خاص به آن بخشیده است. این تالاب به‌دلیل برخورداری از شرایط آب و هوایی مناسب، یکی از مهم‌ترین زیستگاه‌های فصلی پرندگان مهاجر محسوب می‌شود.

جهان

دراکوادور چه خبر است؟

■ اکوادور این روزها شاهد آشوب و شورش گسترده باندهای تبهکار است. این آشوب‌ها پس از عزم دولت برای مبارزه با این باندها اتفاق افتاد.

کیوآرکد را اسکن کنید

تلویزیون

پشت صحنه خنده‌دار جومونگ

■ ویدئوهای پشت صحنه مجموعه تلویزیونی افسانه جومونگ فراگیر شده؛ سریالی که در سطح جهان و به خصوص ایران به شدت مورد توجه قرار گرفته است.

کیوآرکد را اسکن کنید

جامعه

پایان دریاچه؟

■ انتشار تصاویر مالچ‌پاشی روی بخش‌هایی از دریاچه ارومیه، به منزله پذیرش خشک شدن این دریاچه برای همیشه و تثبیت نمک و خاک کف این دریاچه است.

کیوآرکد را اسکن کنید

دانش

گرم‌ترین سال تاریخ

■ از سال ۱۸۵۰ میلادی تا به امروز که سوابق مربوط به دمای هوای جهان ثبت شده، سال ۲۰۲۳ گرم‌ترین سال تاریخ لقب گرفته است.

کیوآرکد را اسکن کنید

پرتره

عادله هاشم، تنها وکیل مسلمان در پرونده نسل‌کشی صهیونیست‌هاست | **جواد رضویان با مسابقه رضویان به تلویزیون آمد** | **۵۷ سال پیش همفری بوگارت در چنین روزی درگذشت**

چهره

رو در رو با شیطان

دکتر عادله هاشم کسیه، حقوقدان اهل دوربان آفریقای جنوبی، تنها فرد مسلمان عضو تیم حقوقی آفریقای جنوبی در دادگاه محاکمه اسرائیل به اتهام ارتکاب نسل‌کشی در غزه، در دادگاه لاهه است. این بانوی مسلمان ۵۹ ساله که دارای مدرک دکترای حقوق است، یک وکیل مشهور آفریقای جنوبی است که به دلیل مشارکت قابل توجه خود در حقوق اساسی و اصلاحات عدالت اجتماعی، شناخته شده است. او همزمان یک مدافع حقوق بشر نیز هست. عادله هاشم، وکیل برجسته آفریقای جنوبی در استدلال‌های خود در برابر دیوان بین‌المللی دادگستری اظهار کرد که هدف از بمباران اسرائیل «ویران کردن زندگی فلسطینی‌ها» است و این حملات فلسطینی‌ها را «به مرز قحطی» کشانده است.

نکته

نمایش یک معرکه!

جواد رضویان با مسابقه معرکه به تلویزیون آمده است. چهره‌ای که بی‌راه نیست او را یکی از موفق‌ترین چهره‌های کمدی و طنز سینما و تلویزیون بدانیم. هنوز هم که هنوز است، حجم بالایی از ویدئوهای دست به دست شده در فضای مجازی، مربوط به طنازی‌های او در آثار گذشته است. این حجم از اقبال نسبت به این چهره تلویزیونی می‌تواند به نوعی برگ برنده برنامه تازه او هم باشد. اگرچه او تاکنون تجربه اجرای یک مسابقه سرگرمی را نداشته اما از قوت بالای او در اجرای نقش‌ها، می‌توان امیدوار بود که در این موقعیت هم توانایی‌های بالای خود را برای مخاطب به نمایش بگذارد.

یاد

آخرین مرد قرن

بیشتر از نیم قرن است که سینمای جهان از حضور همفری بوگارت محروم است. بازیگری که آثار بسیاری برای دوستداران هنر هفتم به جاگذاشته است. همفری بوگارت به دلیل این که تاریخ تولدش روز ۲۵ دسامبر ۱۸۹۹ بود با لقب «آخرین مرد قرن» شناخته می‌شد. هرچند این یک دیدگاه عامیانه است که آخرین سال قرن نوزدهم را سال ۱۸۹۹ به حساب می‌آورند درواقع سال ۱۹۰۰ آخرین سال قرن نوزدهم است، اما این لقب فارغ از درستی یا نادرستی روی این بازیگر ماند. همفری بوگارت را اگر به واسطه شیوه جذاب سیگار کشیدنش به یاد نیاوریم، قطعا با فیلم خاطره‌انگیز کازابلانکا به یاد می‌آوریم. اما این فیلم هم روایت‌های ناگفته جالب توجهی دارد. بوگارت در فیلم کازابلانکا (۱۹۴۲) برای آن که از اینگرید برگمن، ستاره زن فیلم بلندتر نشان داده شود، کفش پاشنه بلند پوشیده بود.